

Hea lugeja!

Kaante vahele on saanud esimene riigiõiguse aastaraamat. Olgu see üheks märgiks, mis aitab meeles pidada Eesti Vabariigi esimese põhiseaduse 100. aastapäeva. Riigiõiguse aastaraamat ei ole mõeldud siiski vaid ühekordse aastapäevatähisena, vaid peaks nüüd ilmuma ka edaspidi.

Aastaraamatu sünniloo mõistmiseks tuleb tagasi minna 2018. aasta lõppu, kui justiitsminister Urmas Reinsalu ja teaduste akadeemia president Tarmo Soomere allkirjastasid lepingu riigiõiguse sihtkapitali loomiseks. Leping sõnastas sihtkapitali peaeesmärgina riigiõiguse arendamise ja riigiõiguslase teadustöö edendamise. Selle mõneti kantseleiliku sõnakasutuse sisuks on Eesti riigiõiguse jaoks väga olulised tegevused: rahastada riigiõiguse õpikute väljaandmist, innustada rahaliste preemiatega üliõpilasi kirjutama riigiõiguslikke uurimistöid, kutsuda tuntud teadlasi loenguid pidama ning palju muud, mille kohta lugeja leiab teavet teaduste akadeemia kodulehelt.

Riigiõiguse sihtkapitali leping nägi ette ka riigiõiguse aastaraamatu väljaandmise, mille esimene number näebki nüüd ilmavalgust sihtasutuse Iuridicum abil.

Eesti esimesel õigusteadlaste päeval 19. aprillil 1922 rääkis nende päevade otsarbest päeva juhataja Ferdinand Karlson. Ta sõnas: „Õiguslise riigi hing ja elu, tema olemasolu eeltingimus on õiguse mõiste arendamine, süvendamine ja laiendamine kõigi riigiliste ja seltskondliste elualade peale. On ju arusaadav, et selles intensiivses loometöös õigusteadlased igal alal iseäranis tähtsat osa etendavad.“ Sama otsarvet täidab sinne aastaraamat. Riigiõiguslikud ideed, teooriad ja lahendused ei tunne riigipiire, kuid Eesti riigi ees seisvad riigiõiguslikud probleemid tuleb meil endil lahendada. Soovime anda meie juristidele võimaluse käsitleda aktuaalseid riigiõiguse küsimusi, aga uurida ka möödunud riigiõiguslikke arutlusi ja valikuid. Samavõrd oluliseks peame tunnustatud riigiõigusteadlaste tööde tutvustamist Eesti lugejale eesti keeles.

Riigiõiguse sihtkapitali esimene aastaraamat sisaldab nii originaal- kui ka tõlkeartikleid. Oleksime soovinud enam algupäraseid töid, kuid võimalike autorite loodetavasti üksnes esialgsete kõhkluste tõttu ilmub seekord ainult kolm algupärant. Loodame, et tõlkeartiklite valik pakub mõtteainet õigusteadlastele, õiguse loojatele ja selle rakendajatele.

Jaan Kross on kirjanikuna jäädvustanud end kirjanduslukku. Aastaraamatus saame tutvustada teda palju vähem tuntud vaatevinklist: Tartu ülikooli õppejõu ja õigusteadlasena. Vahetult pärast Teist maailmasõda õpetas ta ülikoolis rahvusvahelist õigust ja püüdis selles valdkonnas ka teaduskraadini jõuda. Nii tema õppejõukarjäär kui ka kandidaaditöö kirjutamine jäid vangistamise tõttu pooleli. Tänu Jaan Krossi pärijatele, kes andsid loa avaldada tema lõpetamata kandidaaditöö siinses aastaraamatus, saame me kõik nüüd osa ka sellest seni varjulejäänud kirjatööst.

Innukat lugemist!

Toimetuskolleegium